

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Zápis o části státní závěrečné zkoušky Obhajoba bakalářské práce

Akademický rok: 2022/2023

Jméno a příjmení studenta: Anežka Lindaurová
Identifikační číslo studenta: 32643583

Typ studijního programu: bakalářský
Studijní program: Humanitní vědy
Studijní obor: Filozofie - Historie
ID studia: 583113

Název práce: Nechtěné následky panství člověka nad přírodou: Adorno a Bookchin

Pracoviště práce: Ústav filosofie a religionistiky (21-UFAR)

Jazyk práce: čeština

Jazyk obhajoby: čeština

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Švec, Ph.D.

Oponent(i): doc. Jakub Jirsa, Ph.D.

Datum obhajoby: 13.09.2023   **Místo obhajoby:** Praha

Termín: 1. opravný termín

Průběh obhajoby: Anežka Lindaurová představila svou bakalářskou práci, v níž se zabývala Adornovým pojetím osvícenství a zejména pojmem panství, jak se uplatňuje ve vztahu člověka k přírodě i k druhým. Přitom se snažila ukázat přínos Adornovy analýzy pro environmentální filosofii. Adornovo pojetí pak srovnala s koncepcí sociálního ekologa M. Bookchina. Přitom se zaměřila na kritiku instrumentálního rozumu, který se stává nástrojem ovládnutí a maximalizace zisku. Autorka se soustředila na Adornovu kritiku osvícenství, s pomocí Bookchina se pak snažila vyložit možnost pojmát je nikoli pouze jako snahu ovládnout a podmanit si přírodu, ale také jako snahu o poznání, v níž mohou mít věda a rozum rovněž etickou dimenzi.

Vedoucí oceňuje, že si autorka všímá rozdílů mezi autory, přesto je překvapivé, že větší váhu nakonec přikládá jejich shodě. Námitky: 1. Bylo by třeba jasněji formulovat rozdíly mezi Adornovou a Bookchinovou pozicí. 2. Není jasný princip rehabilitace vědy u Bookchina. V práci se poněkud abruptně objevuje termín „substance“, který není blíže specifikován. 3. Podobně nečekaně se objevují pojmy „podvědomí“ a „syntax“, jež bez kontextu nejsou srozumitelné. Jedná se však o dílčí námitky, vedoucí oceňuje autorčinu schopnost vyrovnat se s obtížnými texty. Navrhuje hodnocení velmi dobře až výborně.

Oponent: Práce je srozumitelná, jasná, přehledná, přestože se zabývá velmi obtížnými texty. Za nejzajímavější považuje důraz na „lest rozumu“ u obou autorů. Námitky: 4. Není jasné, jaký je vztah mezi mýtem a osvícenstvím, zda je mýtus jeho produktem, nebo

východiskem. 5. Není popsán mechanismus, jímž se do výkladu o přechytračení přírody dostane nadvláda nad ostatními lidmi.

Navrhuje práci hodnotit jako velmi dobrou nebo výbornou.

Odpověď autorky: Ad 1: Práce neměla být komparací, na shodu kladla důraz, aby ukázala provázanost popisovaných krizí. Hlavní rozdíly mezi autory: jiné umístění původu hierarchického vztahu, u Bookchina větší ochota k rehabilitaci rozumu, neboť snaha ovládat nemusí být jeho inherentní součástí.

Ad 2: Pojem substance odkazuje k obecnému pojetí aktérů v přírodním celku. Člověk je schopen reflektovat svou pozici v rámci celku, rozum nemáme používat k maximalizaci užitku, ale k nahlédnutí komplexních vztahů mezi aktéry. Bookchin odlišuje instrumentální rozum a logos obecně.

Ad 3: Hierarchické struktury si osvojujeme v podvědomí a syntaxi – podobná dynamika subjektu a objektu, kterou Adorno kritizuje v Negativní dialektice.

Ad 4: Mýtus a osvícenství jsou spletně propojené, vymezení osvícenství vůči mýtu je sebeklam. Oponent: Je to propletenec, ale má nějakou strukturu, kterou je možno popsat.

Ad 5: Adorno vychází z interpretace Odyssea, který se sebeovládáním a disciplínou (jež lze interpretovat jako popření přírody v sobě – odolání pudům) vymezuje vůči ostatním jako šlechtic.

Komise shledala obhajobu bezproblémovou, ocenila úvodní prezentaci a reakce na námítky, celkové hodnocení: výborně.

Klasifikace obhajoby:	výborně (1)	
Předseda komise:	doc. Mgr. Václav Němec, Ph.D.	.....
Členové komise:	prof. James Hill, Ph.D.	.....
	Mgr. Robert Roreitner	.....